

Stenografični zapisnik

desete seje

deželnega zbora kranjskega v Ljubljani

dné 10. oktobra 1884. l.

Nazoči: Prvosednik: deželni glavar grof Gustav Thurn-Valsassina. — Vladina zastopnika: Deželni predsednik baron Andrej Winkler in vladni svetovalec Janez Hozhevar. — Vsi članovi razun: dr. Hinko Dolenec in Karol Rudež.

Dnevni red:

- 1.) Branje zapisnika o IX. deželnozborni seji dné 9. oktobra l. 1884.
- 2.) Naznanila zborničnega predsedstva.
- 3.) Priloga 51. — Poročilo deželnega odbora o tem, da se pripravi potrebni kapital v pokritje blagajničnih primanjkljajev deželnega zaklada.
- 4.) Ustno poročilo gospodarskega odseka o zgradbi Dolenjske železnice (k prilogi 32).
- 5.) Ustno poročilo šolskega odseka:
 - a) o prošnji Šmartinske občine, naj se na ondotni čvetero-razrednici upelje poludnevni poduk, ter naj se nemsčina uči le kot prost predmet;
 - b) o prošnjah učiteljev Litjiskega in Črnomeljskega okraja za premembo deželnih šolskih zakonov.
- 6.) Ustno poročilo finančnega odseka o proračunu Slapske šole za l. 1885 (k prilogi 16).
- 7.) Ustno poročilo finančnega odseka o proračunu učiteljskega pokojninskega zaklada za l. 1885 (k prilogi 16).
- 8.) Ustno poročilo finančnega odseka o § 7, marg. št. 15—27, 30, 31, 33, 34, 35, 36, letnega poročila.
- 9.) Ustna poročila finančnega odseka o prošnjah:
 - a) pisatelja Jakoba Alčšoveca za podporo;
 - b) občine Dolenja vas, da se povrne neka odkupnina orgljarske bire, ter dovoli jo porabiti za razširjanje šolskega poslopja;
 - c) cesarice Elizabetine bolnišnice za otroke gledé podpore;

Stenographischer Bericht

der zehnten Sitzung

des krainischen Landtages zu Saibach

am 10. Oktober 1884.

Anwesende: Vorsitzender: Landeshauptmann Gustav Graf Thurn-Valsassina. — Vertreter der k. k. Regierung: Landespräsident Andreas Freiherr von Winkler und der Regierungsrath Johann Hozhevar. — Sämmtliche Mitglieder mit Ausnahme von: Dr. Heinrich Dolenec und Carl Rudež.

Tagesordnung:

- 1.) Lesung des Protokolles der IX. Landtagsitzung vom 9. Oktober 1884.
- 2.) Mittheilungen des Landtagspräsidiums.
- 3.) Beilage 51. — Bericht des Landesausschusses, betreffend die Beschaffung des zur Deckung der Cassa-Abgänge beim Landesfonde erforderlichen Operationscapitales.
- 4.) Mündlicher Bericht des volkswirtschaftlichen Ausschusses über den Unterfrainer Eisenbahnbau (zur Beilage 32).
- 5.) Mündliche Berichte des Schulausschusses:
 - a) über die Petition der Gemeinde St. Martin um Einführung des halbtägigen Unterrichtes an der dortigen vierclassigen Volksschule und wegen Behandlung der deutschen Sprache als unobligaten Gegenstand;
 - b) über die Petition der Lehrer des Littauer und Tschernembler Bezirkes um Aenderung der Landeschulgesetze.
- 6.) Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über den Voranschlag der Slaper Schule pro 1885 (zur Beilage 16).
- 7.) Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über den Voranschlag des Lehrerpensionsfondes pro 1885 (zur Beilage 16).
- 8.) Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über den § 7, Marg. Nr. 15 bis 27, 30, 31, 33, 34, 35, 36 des Rechenschaftsberichtes.
- 9.) Mündliche Berichte des Finanzausschusses über die Petitionen:
 - a) des Schriftstellers Jakob Alčšovec um Unterstützung;
 - b) der Gemeinde Niederdorf wegen Vergütung der Entschädigung einer Organistencollectur und um Bewilligung zur Verwendungs derselben für die Erweiterung des Schulgebäudes;
 - c) des Kaiserin-Elisabeth-Kinderhospitals um Unterstützung;

- d) občine Trzin gledé podpore za napravo šole;
 e) čebelarskega društva za Kranjsko za podporo;
 f) občine Šent-Jošť gledé podpore za popravo občinskih potov;
 g) občine Vipavske gledé podpore za gluho-nemo Ivano Kostanjevič;
 h) Marije Hlavke na Dunaji za podporo.
 10.) Tajna seja (personalne zadeve).

Obseg: Glej dnevni red.

Seja se začne ob 55. minuti črez 9. uro.

- d) der Gemeinde Terzain um Unterstützung für die Errichtung der Schule;
 e) des Bienenzuchtvereines in Krain um Unterstützung;
 f) der Gemeinde St. Jošt um Unterstützung für die Herstellung der Gemeinewege;
 g) der Gemeinde Wippach um Bewilligung einer Unterstützung für die taubstumme Johanna Kostanjevič;
 h) der Maria Hlavka in Wien um Unterstützung.
 10.) Geheime Sitzung (Personalangelegenheiten).

Inhalt: Sieh Tagesordnung.

Beginn der Sitzung um 9 Uhr 55 Minuten.

Deželni glavar:

Potrjujem, da je slavni zbor sklepčen in pričem sejo. Zapisnik 9. seje se še ni mogel dodelati in prosim slavni zbor privoljenja, da ga bosta gospoda verifikatorja verificirala.

Ako ni ugovora, smatram, da je moj nasvet sprejet.

(Pritrjuje se — Zustimmung.)

2.) Naznanila zborničnega predsedstva.**2.) Mittheilungen des Landtagspräsidiums.****Deželni glavar:**

Gospod poslanec Robič izročil mi je prošnjo Marije Lušin za odpravlno miloščino, oziroma dovoljenje odgojnine za njena otroka Marijo in Ano.

(Izroči se finančnemu odseku — Wird dem Finanz-ausschusse zugewiesen.)

Gospod poslanec dr. Vošnjak izročil mi je peticijo občine Prem za dovoljenje občinskih priklad za plačo cerkvenega organista.

(Izroči se upravnemu odseku — Wird dem Verwaltungsausschusse zugewiesen.)

Wir übergehen zur Tagesordnung.

Abgeordneter Baron Apfaltrern:

Ich bitte um's Wort!

Nachdem durch die am Schlusse der gestrigen Sitzung des hohen Landtages erfolgte Zurückziehung der in der diesjährigen sechsten Landtagsitzung gefallenen beleidigenden Worte seitens des Herrn Abgeordneten Grasselli und nach der seitens des Landtagspräsidiums diesfalls ausgesprochenen Mißbilligung die Hoffnung eine begründete geworden ist, daß der § 36 der Geschäfts-Ordnung auch fernerhin für die Landtags-Minorität seine schützende Geltung haben werde, ist dieselbe in der willkommenen Lage, an den ferneren Sitzungen des hohen Landtages insoweit theilzunehmen, als dieser Schutz vorhält, was ich in meinem eigenen und im Namen meiner Gefinnungsgeoffen in diesem hohen Hause mit Rücksicht auf die gestern abgegebene und in der Sitzung verlesene Erklärung auszusprechen Anlaß habe.

Abgeordneter Luckmann:

Ich bitte um's Wort!

Der geehrte Herr Abgeordnete Grasselli hat in seiner Erklärung am Schlusse der gestrigen Sitzung des hohen Landtages sich dahin ausgesprochen, daß er auch meinerseits eine bezügliche Erklärung erwarte.

Ich will damit nicht zögern und kann dieselbe an die Mittheilung anknüpfen, welche mir der geehrte Herr Bürgermeister Grasselli zwar nicht in der Landtagsitzung, wohl aber bei einer Besprechung außerhalb des Sitzungssaales dahin gegeben hat, der in Frage gestandene Ausweis der landtäflichen Realitäten des Stadtgebietes sei nicht im ge-

schäftsordnungsmäßigen, officiellen Wege des Stadtmagistrates gegeben worden. Ich gieng bei meiner Besprechung dieser Sache aber von der gegentheiligen Voraussetzung aus, welche sich auf die dem k. k. Reichsgerichte vorgelegte Einrede der hohen k. k. Landesregierung gründete.

Es ist nicht meine Sache, diesen Zwiespalt aufzuklären. Nachdem ich aber keinen Grund habe, die Mittheilung des geehrten Herrn Abgeordneten Grasselli als Chef des Magistrates über die Natur des fraglichen Ausweises irgend in Zweifel zu ziehen, bin ich nach derselben in der angenehmen Lage, meine diesfälligen Voraussetzungen als irrthümlich zu bezeichnen und die daraus gezogene Folgerung zurückzuziehen.

Landeshauptmann:

Ich spreche meine Befriedigung darüber aus, daß der unliebsame Vorfall beigelegt erscheint und daß die Herren wieder im Hause erschienen sind, um mit uns die parlamentarische Thätigkeit fortzusetzen. Ich würde daran nur noch die Bitte mir zu knüpfen erlauben, daß die Herren untereinander die strengste Courtoisie beobachten und harte Worte vermeiden mögen.

Wir übergehen zum dritten Punkte der Tagesordnung.

3.) Priloga 51. — Poročilo deželnega odbora o tem, da se pripravi potrební kapital v pokritje blagajničnih primanjkljajev deželnega zaklada.

3.) Beilage 51. — Bericht des Landesauschusses, betreffend die Beschaffung des zur Deckung der Cassa-Abgänge beim Landesfonde erforderlichen Operationscapitales.

Deželni glavar:

S privoljenjem slavnega zbora izročam to poročilo finančnemu odseku.

(Pritrjuje se — Zustimmung.)

4.) Ustno poročilo gospodarskega odseka o zgradbi Dolenjske železnice (k prilogi 32).

4.) Mündlicher Bericht des volkswirtschaftlichen Ausschusses über den Unterfrainer Eisenbahnbau (zur Beilage 32).

Poročevalec Murnik:

V šesti seji dné 26. septembra t. l. se je izročilo poročilo deželnega odbora o nameravanem gradnji Dolenjske železnice gospodarskemu odseku.

Ta se je se to stvarjo pečal, poročilo deželnega odbora natančno pretresoval, in konečno izrekel, da se strinja z nazori izrečenimi v poročilu, in na pod-

stavi tega stavi ravno iste predloge slavnemu deželnemu zboru, kakor jih je stavil deželni odbor, namreč (bere — lieš):

Slavni deželni zbor naj sklene:

«1.) Deželni zbor dovoli za izdelanje v pridobljene koncesije za železnično progo od Ljubljane do Novega Mesta potrebnega načrta donesek iz deželnega zaklada do največ 5000 gld.

2.) Deželnemu odboru se naroča, ta donesek še le potem porabiti, ako bodo z njim zagotovljeni za izdelanje načrta potrebni novci in ako bodo deželi pridržane pravice, ki bodo nastale vsled tega podjetja.»

Der hohe Landtag wolle beschließen:

«1.) Der Landtag bewilliget für die Ausfertigung des zur Erlangung der Concession für die Eisenbahnstrecke Laibach-Rudolfswert nöthigen Projectes aus dem Landesfonde einen Beitrag bis zum Höchstbetrage von 5000 fl.

2.) Der Landesausschuß wird beauftragt, diesen Beitrag erst dann der Verwendung zuzuführen, wenn mit demselben die für die Ausarbeitung des Projectes erforderlichen Geldmittel gesichert erscheinen und dem Lande die aus der Unternehmung erwachsenden Rechte vorbehalten bleiben werden.»

Slavni zbor!

Ker se je o Dolenjske železnici v slavnem deželnem zboru že v mnogih sesijah obravnavalo in ker je ta tudi vselej pripoznal, da je gradnje te železnice potrebno in važno ne le za Dolenjsko in Kranjsko, ampak tudi za celo Avstrijo, zaradi tega sem jaz mnenja, in to ne izrekam le v svojem, ampak tudi v imenu gospodarskega odseka, v katerega imenu imam čast poročati, da bi bilo odveč, dalje razlagati in utrjevati predlog gospodarskega odseka. Prosim tedaj le, predlogu pritrditi.

Deželni glavar:

Otvorjam generalno debato. Za besedo se je oglasil gospod poslanec Šuklje.

Poslanec Šuklje:

Slavni zbor!

Skoro se me je lotila neka otožnost, ko sem prečital poročilo deželnega odbora o Dolenjski železnici.

Spominal sem se pri tej priliki, da je letos skoro 19 let minulo od tega, odkar se je v Kranjskem deželnem zboru v prvo izrazila želja Dolenjskega prebivalstva po tej neobhodno potrebni železnični črti. Bilo je 29. januarja 1866. leta, ko je povodom debate o Gorenjske železnici tedanji zastopnik Belokranjskih kmet-skih občin, Kapelle, poudarjal misel, da je treba ozirati se tudi na Dolenjsko stran; in od tistega časa, gospôda moja, koliko se je že govorilo in pisarilo, koliko se je že moledovalo in sklepalo o isti zadevi! Če bi se železnica dala zidati z golimi resolucijami, potem, gospôda moja, bi nas kurirni vlak že danes lahko popeljal iz Ljubljane doli v Novo Mesto in onstran Gornjancev na obrežje Kolpe in Lahinje; in prošnji je bilo že toliko za to progo izročenih, da bi se morda prvi kilometer železnice dal pokriti ž njimi.

Tako dolgo čakati ugodne rešitve, je pač mučno za Dolenjce; še veliko huje pa je, da smo morali odstopiti od svoje prvotne ideje ter se sprijazniti z drugo, veliko manj vabljivo; in, gospôda, danes je položaj tak, — o tem menda ne more dvomiti nikdo izmed Vas. — Kajti, gospôda moja, predstavljali smo si Dolenjsko železnico vedno kot veliko svetovno progo, kot glavno železnico, katera bi imela nalogo, posredovati svetovni promet med zapadno Evropo in Balkanskim polotokom.

Ti nazori — dandanes bi se jim morda lahko reklo: te domišljije — imeli so na vsak način dokaj vabljivega in dokaj stvarno utemeljenega. Poglejmo si karto in na prvi pogled homo spoznali, da naravna pot od Bodenskega jezera in Arlberskega predora do pristanišča Solunskega drži doli po oni črti, katera veže Ljubljansko mesto z Belo Krajino in Hrvaško mejo.

Ali, gospôda moja, navzlic temu, da nam je ministerstvo leta 1869. v tem oziru dalo pozitivne obljube, vkljub temu, da so se dotični načrti pregledali v tehničnem in vojaškem oziru, še do današnjega dne nimamo te proge, in če se oziram na dopis sedanjega trgovinskega ministerstva z dne 27. junija 1882. leta, potem moram naravnost reči: Misel, da bi se Dolenjska železnica mogla zgraditi kot glavna, svetovna železnica, je v današnjih razmerah neizpeljiva in zaradi tega kaže, z vsilo delati na to, koncentrirati svoje napore v ta namen, da dobimo za Dolenjce vsaj lokalno železnico z normalnim tirom.

Zaradi tega sem bil prijetno iznenadjen od poročila deželnega odbora, katero se omeji le na to, kar je po sedanjih razmerah dosegljivo, na zgradbo lokalne železnice po Dolenjskem z normalnim tirom.

Da je ta proga, gospôda moja, eminentno potrebna o tem ne bodem imel prilike dolgo se razgovarjati. Tolikokrat se je ta predmet že razpravljaval v Kranjski deželni sobani, da tudi jaz ne bi mogel navajati čisto nič novega in zaradi tega ne bo nikdo zahteval od mene, da bi Vas nadlegoval s statističnimi izkazi o produktivnosti Dolenjskega ozemlja, da bi Vam našteval kolikovine premoga in lesa, vina in železa, živine in poljskih pridelkov, ki bi se imeli izvažati po tej črti, da bi segel v bodočnost in govoril o oni obrtniji, katera bi se na Dolenjskem mogla razvijati, če bi bila komunikacija količkaj bolj umestna in primerna.

O vsem tem tedaj mi ne bo treba govoriti, le jedno moram naglašati: če bi se danes našel v tej deželni sobani poslanec, ki bi v svojem pretiranem skepticizmu še dvomil nad absolutno potrebnostjo te črte — z mano naj pride doli na Dolenjsko, stopi naj v te kraje, ki so navzlic svojemu naravnemu bogastvu dandanes še tako silno zaostali v gospodarskem oziru, poda se naj med narod, in to, kar bode videl pri tej priliki, beda in gospodarski propad po najplodovitejših pokrajinah in zanemarjenost ljudstva vkljub svoji naravni nadarjenosti, vse to bo mu praktičen komentar k vekoviti resnici, da na intenziven narodni razvoj največ vpljiva intenziven promet, intenzivno občevarje s tujim svetom. Zaradi tega je Dolenjska tako oslabela v gospodarskem oziru, in zaradi tega je Dolenjec tako

zaostal, ter se tudi Dolenjska ni mogla razvijati, ker je postavljena na nekak »Isolierschemel« in ker je do danes čisto odrezana od svetovnega prometa.

In, gospôda moja, ne potrebujemo Bog zna kako kolosalnih svot, da bi zživotvorili to železnico. Res je, da je pred letom 1873. in njegovim gospodarskim polomom se izračunila potrebsčina za Dolenjsko železnico kot svetovno progo v znesku 18- do 20 milijonov goldinarjev.

Ali dandanes vender železnice veliko ceneje gradimo nego takrat, v dôbi gospodarskega napredka in slaboglasnih »gründerjev«, in pri lokalni železnici moramo se ozirati posebno tudi na to, da so takim železnicam dovoljene izredne in jako znamenite olajšave.

Strokovnjaki, katerim je vsa črta dobro znana, zagotavljali so mi, da bi troški za tako železnico od Ljubljanskega mesta do Hrvaške meje k večjemu 4½ do 5 milijonov znašali, in jaz moram reči, da me je srce bolelo, ko sem iz dopisa visokega trgovinskega ministerstva razvidel, da nam niti teh stroškov ne dovoljuje ona država, katera je vender ravno sedaj s kolosalnimi žrtvami prodrila Arlbersko skalovje, in katera ravno sedaj dovršuje Galisko in Česko-Moravsko transversalno železnico.

Tudi gledé Dolenjske železnice nam je država, oziroma trgovinsko ministerstvo obljubilo le podporo in nadejati se je nam vsaj, da bo ta podpora v istini izdatna. Saj ne zahtevamo nič krivičnega, saj se smemo sklicevati na to, da bi vojvodina Kranjska le s presežki onih svot, katere je preveč plačevala pri zemljiškem davku, sama si lahko zgradila toliko potrebno Dolenjsko železnico, in tedaj smemo pričakovati od nepristranosti sedanje vlade, da bode tudi ona izdatno pripomogla k zgradbi Dolenjske železnice.

Jaz računam tedaj najprej na državno podporo. Potem mislim, da bode tudi prvi denarni zavod dežele kranjske, kranjska hranilnica, svojo dolžnost storila nasproti tako eminentno domoljubnemu podjetju. Ne pričakujem sicer, da bi kranjska hranilnica tu zopet skazala ono potratno radodarnost, katero je na primer takrat bila obelodanila, ko je ona na troske svojega rezervnega zaklada monumentalno stavbo dozidala Ljubljanski realki — vender pa mislim, da ima ravno v tem slučaju kranjska hranilnica jako ugodno priliko, dokazati, da se v istini zanima za vitalne dežele koristiti.

Ljubljansko mesto bode tudi podpiralo — uverjen sem — to podjetje, od katerega bo ravno glavno mesto vojvodine kranjske največ dobička imelo poleg Dolenjske; kajti lahko rečem, da bode Ljubljana se le potem postala prava stolnica naše dežele, ako jo bode železni tir vezal z Metliko in Črnomljem.

Posamezniki bodejo se tudi potrudili; že lastna korist, lastni interes jih bo nagibal k temu. Dolenjske občine bodejo storile svojo dolžnost navzlic svoji revščini, zemljišče se bode večinoma ali zastonj, ali jako po ceni odstopilo, in tako tudi eksproprijacija, razlastitev, ne bode stala Bog zna kakih svot.

In tedaj smemo pričakovati, da bode vender mo- goče skupaj spraviti te potrebne stroške.

Denarne zapreke tedaj, gospôda moja, ne bodo tako nepresežne, da bi kranjski deželni zbor radi njih moral opustiti namero, katero je deželni zastop gojil tako rekoč od one dobe, od kar izvršuje svoj zvišeni poklic: biti interpret narodovega javnega mnenja.

Le jedno moram naglašati! Čem dalje odlašamo s tem projektom, tem bolj težavna bode njegova izvršitev. Prvič zaradi tega, ker se z vsakim letom razširja gospodarski propad na Dolenjskem, potem pa še iz nekega drugega razloga: Jaz sem uže omenil, da računam pri tej priliki v prvi vrsti na izdatno državno podporo.

Toda jaz sem tega mnenja, da bode finančni kredit naše države kmalu jako obremenjen po ravno takih zgradbah. V sudetskih deželah, na Českem in Moravskem, se kujejo veliki projekti o vodnih stavbah, plov- nih prekopih in to je gotovo, da bodo vsi ti projekti in njih izpeljava državo stali velike svote. Potem pa, gospôda moja — jaz ne vem, če ne bode velika večina v tej deželni sobani drugega mnenja — jaz vsaj se ne morem ubraniti bojazni, da bode tudi podržavljenje Cesar-Ferdinandove severne železnice in njena eksproprijacija v prvem desetletji zahtevala tako velike svote, da bode vsled teh kredit za železnične zgradbe izdatno okupiran, in ker tedaj mislim, da je skoro čas, da se resno lotimo te svoje naloge, pozdravljam z veseljem, da je deželni odbor že neko gotovo svoto temu namenu predlagal, neko svoto za pripravljavna dela.

S tem jo bomo ukrenili po ravno tisti poti, po kateri so naši predniki pred 19. leti pod dr. Tomanomov vodstvom se potezali za Gorenjsko železnico in zaradi tega nimam boljsega sklepa za svoje opazke, nego srčno željo, da bi i mi pri svojem potezanji za Dolenjsko železnico prišli do enakega ugodnega uspeha, do istih blagotvornih posledic, kakor naši predniki pred 19 leti gledé Gorenjske železnice.

Zaradi tega toplo podpiram nasvet upravnega odseka.

(Živahno odobravanje. — Lebhafter Beifall.)

Deželni glavar:

Želi še kdo govoriti?

Gospod poslanec Luckmann ima besedo.

Abgeordneter Luckmann:

Hohes Haus!

Der geehrte Herr Vorredner hat bereits den Antrag warm unterstützt, welcher vom Landesausschusse vorgebracht wurde, so daß es nicht nöthig scheint, denselben noch weiter zu befürworten, und dies umsoweniger, als ich glaube, daß das geehrte Haus in diesem Falle einer Meinung ist. Nur auf einen Umstand möchte ich mir noch erlauben die Aufmerksamkeit des hohen Hauses hinzulenken, welcher eben auch diese Vorlage wärmstens zu unterstützen in der Lage ist.

Die geehrten Herren erinnern sich an die Debatte im vorigen Jahre in Bezug auf die Bemanthung der Straße von Gottschee und Reifnitz nach der Station Rafek, aus

welcher Debatte hervorgegangen ist, welcher ein großer und bedeutender Verkehr auf jener Straße stattfindet. Wenn die geehrten Herren bedenken, daß für diesen bedeutenden Verkehr jetzt eine Fracht von 100—150 Kreuzer per Metercentner gegeben wird, und wenn man nun einen um die Hälfte ermäßigten Transporttarif erreichen wird, was bei einer Bahn zweifellos ist, welche Summen würden dem Lande an der Verfrachtung erspart werden, und welche Summen würden eingehen für die Verzinsung einer Secundärbahn, welche von der Strecke Laibach-Rudolfswert auf irgend einem Punkte nach Gottschee und Reifnitz abzweigen und jene Gegenden mit Laibach verbinden würde.

Bei ermäßigter Fracht bis an die Südbahnstrecke würde der gegenwärtig schon sehr bedeutende Verkehr einer ganz außerordentlichen Steigerung fähig sein. Wir wissen, daß in jenen Gegenden reiche Braunkohlenlager sich befinden, daß ungeheure Holzmassen ungenützt im Walde verfaulen, daß es dort üblich ist, das Holz zur Pottascherzeugung zu verwenden, was die schlechteste Verwertung ist. Diese Gegenden würden ja förmlich neu aufgeschlossen werden und könnten ihre Producte in viel besserer Weise verwerten, andererseits lenke ich die Aufmerksamkeit des hohen Hauses daraufhin, daß es auch ein großer Vortheil für den Handel von Krain und speciell für Laibach wäre, wenn die Verbindung von Gottschee und Reifnitz durch eine Flügelbahn nach Laibach und nicht nach Raket zustande käme. Für Gottschee und Reifnitz würde diese Aenderung der bestehenden Projecte gewiß keinen Umweg involviren, denn die Fracht von Laibach nach dem Süden ist nach dem Frachttarif der Südbahn nicht viel größer wie von Raket, höchstens um ein paar Kreuzer ist da Differenz. Man muß jedoch bedenken, daß die Güter, welche als Rückfracht gehen, jedenfalls billiger in Laibach erhaltbar sind als in Raket. Ein derartiges Project, welches den Verkehr nach Laibach heranziehen könnte, wäre für den Handel und die Industrie in Laibach außerordentlich wohlthätig. Ich mache nur aufmerksam darauf, daß alle Industriellen in Laibach dann vielleicht die Kohle aus Gottschee benützen werden, was für den Absatz von Gottschee viel vortheilhafter wäre, als wenn die Kohle auf einer Secundärbahn von Gottschee-Reifnitz nach Raket geführt würde und von Raket nach Laibach, denn dann würde ja die Kohle in Laibach theurer zu stehen kommen, als auf einer directen Linie von Gottschee nach Laibach. Andererseits ist zu berücksichtigen, daß eine Secundärbahn von Gottschee-Reifnitz nach Raket viel mehr kosten und einen viel theureren Betrieb verursachen würde, da auf jener Strecke zwei Wasserscheiden zu übersteigen sind, nach Laibach jedoch nur eine, und daß die Hauptfracht hieher geführt würde, also im Gefälle, dagegen nach Gottschee, wo die Steigung ist, im Verhältnisse nur wenig geführt werden wird. Wenn, wie heute das Geld billig und für gesunde Projecte leicht erhältlich ist, wenn es gelingt, einen genauen und gewissenhaften Kostenvoranschlag und einen guten Plan zu erhalten, so wird es ohne Zweifel auch gelingen, bei entsprechender Mithilfe der Betheiligten dieses Project durchzuführen. Ich bin überzeugt, daß die hohe Regierung ihre Hilfe nicht versagen wird, nach dem Beispiele wie in Steiermark, Niederösterreich, im Kremsthal und bei mehreren böhmischen Bahnen, deshalb trachten wird, einen guten Plan, einen gewissenhaften Kostenvoranschlag zu bekommen, dann möchte ich

fast mit Gewißheit aussprechen, wir werden auch die Bahn erreichen. Aus diesen Gründen unterstütze ich wärmstens die Anträge des Landesauschusses.

Poslanec Pfeifer:

Slavni zbor!

V sedanjem času silnega boja za obstanek mora posamezni človek, posamezni kraj, pa tudi cela dežela napeti vse sile, ako neče zaostati.

Če je pa že stanje na enem mestu — kakor se po pravici trdi — zaostanje, tembolj je očitvidni nazadek nevaren celó za obstanek prebivalstva cele pokrajine. Kdo pa ne bi mogel pritrčiti žalostnega srea, da naša dolenjska stran vedno bolj peša, vedno bolj nazaduje, da se blagostanje vedno bolj umika siromaštvu! Tečaj modernega napredka izključil je popolnoma naš lep, rodoviten, nekdanj srečen kraj, tako, da so gospodarske razmere skoro obupne postale. Moderna občila, železnice, omogočile so konkurenco, o kateri naši predniki še sanjali niso, konkurenco, ki znižava cene vsem pridelkom, posebno tam, kjer so težavni prevozni ali transportni odnosi.

Če srečno spravi Dolenjec svoje pridelke, žito, vino, sadje i. t. d., že ga muči huda skrb, kako jih prodati, kako jih spraviti na veliki trg v kupčijo, pa tako, da bi se prevozna cena in ž njo cena blaga ne povišala preveč. Vsled pomanjkanja vsake železnice, vsled slabe komunikacije, vsled prestrmih cest je vozina tako visoka, da se pridelki komaj spraviti dadó čez mejo onega kraja. Leta in leta prosimo Dolenjci za železnico, za boljše komunikacije — dosedaj žalibog zastoj! Zato z veseljem pozdravljam današnji korak deželnega zbora, ki je prvi kamen za zgradbo toliko zaželjene dolenjske železnice. Trdno se je nadejati, da tudi država stori svojo dolžnost, da država, ki ima radodarne roke za druge bolj srečne dežele, ozir jemlje na zapuščeno Dolenjsko ter ji odpre z zgradbo dolenjske železnice boljšo prihodnost. (Dobrokljci — Bravorufe.)

Poslanec dr. Papež:

Mnogo se je že govorilo o tem, ne samo danes, ampak tudi v poprejšnjih časih o dolenjski železnici in jaz hočem tedaj le kratko omeniti, da me veseli, da sem danes posebno iz ust državnega poslanca gospoda Pfeiferja slisal, priporočati dolenjsko železnico kot deželi potrebno, ker sem prepričan, da bodejo gospodje državni poslanci, ako se trdno in nevpogljivo za dolenjsko železnico potegujejo, tudi izdatni delež pri vspehu imeli, kakor se je to videlo tudi pri družih državnih poslancih raznih dežel, ako je šlo za to, da se naj kaj doseže po trdnem postopanju, kar je za živelj dotične dežele vsekako potrebno. Bil sem pred kratkim na Dolenjskem in slisal, da se je razširila vznemirljiva vest, da nekateri merodajni gospodje, kateri so v javnem prav vneti za železnico — jaz nečem imen povedati — se protivijo v važnih krogih železnici iz raznih razlogov in še celó za to, ker bi, kakor pravijo, vinska cena na drugem kraju dolenjske dežele

— mesta tudi nečem povedati, ker bi bil morda tudi tedaj kdo razžaljen — doli »poskočila«. Upam pa, da nimamo pravih protivnikov v merodajnih krogih, in jaz tedaj podpiram odsekov predlog.

Poročevalec Murnik:

Slavni zbor!

Naloga moja je danes jako lahka, ker so vsi go-spodje poslanci, kateri so govorili, le to storili, kar je že deželni odbor storil in gospodarski odsek nasveto-val. Jaz le toplo podpiram nasvet gospodarskega od-seka, kateri se naslanja na sklep enkête, katera je sklenila to-le (bere — liešt):

«Gledé na to, da je glavna železnica iz Ljubljane v Novo Mesto doli do ogersko-hrvatsko-dalmatinskih železnic sedaj nedosegljiva, je delati na to, da se gra-dijo lokalne železnice na Dolenjskem, ter je v to svrho voliti izvrševalni odsek peterih udov, katerega na-loga je, poizvedeti razne črte, potem dotične stroške in doneske udeležencev, ter za vsak slučaj posebej železničnemu odboru poročati.»

Iz tega je razvidno, da se tu ne bo gledalo le na eno črto, ampak na več črt, in da se bo, kolikor mo-goče, ne le za eno železnico delalo, ki bi vezala Ljub-ljano z Novim Mestom, ampak tudi za to, da bi se po-tegnila iz Kočevja, Ribnice in Velikih Lasč postranska proga do te glavne železnice.

Ker tedaj ni nikdo tema predlogoma ugovarjal, jaz le toplo priporočam, da bi slavni zbor ta pred-loga tudi sprejel.

Deželni glavar:

Sklenem generalno debato, ter preidemo k speci-jalni debati.

Poročevalec Murnik

(bere iz priloge 32. prvi predlog — liešt aus der Beilage 32 den ersten Antrag.)

(Obvelja — Angenommen.)

(Bere iz priloge 32. drugi predlog — Liešt aus der Beilage 32 den zweiten Antrag.)

(Obvelja — Angenommen.)

Predlagam, da bi se o predlogih glasovalo precej tudi v tretjem branji.

Deželni glavar:

Ako ni ugovora, prosim tiste gospode, kateri se s predlogoma strinjajo v tretjem branji, naj blagovo-lijo vstati.

(Obvelja — Angenommen.)

5.) Ustno poročilo šolskega odseka:

a) o prošnji Šmartinske občine, naj se na ondotni čveterorazrednici vpelje polu-dnevni poduk, ter naj se nemščina uči le kot prost predmet.

5.) Mündliche Berichte des Schulausschusses:

a) über die Petition der Gemeinde St. Martin um Einführung des halbtägigen Unterrichtes an der dortigen vierclassigen Volksschule und wegen Behandlung der deutschen Sprache als unobligater Gegenstand.

Poročevalec Šuklje:

Slavni zbor!

Imenom šolskega odseka imam čast poročati o peticiji Šmartinske občine.

Šmartinska občina prosi namreč, naj posreduje deželni zbor, pri c. kr. deželnemu šolskem svétu, prvič za to, da bi se vpeljal na ondotni čveterorazrednici poludnevni pouk, drugič, da se nemščina na tej šoli odslej uči ne več kot obligaten, temveč kot prost predmet.

Kar se prve točke te prošnje tiče, nimamo veliko določeb v postavi. Jedina določba, katera se ozira na poludnevni pouk, je § 11. drž. šolske novele z dné 2ga maja 1883. l. in ta paragraf določuje maksimalno šte-vilo učencev pri poludnevnem pouku. Vender mislim, da je bil namen te določbe, da je bila »ratio legis« ta, da se dotičnim šolam dovoli neka olajšava, če to zahteva preveliko število učencev ali če to zahtevajo posebne krajne šolske razmere.

Kar se Šmartinske občine tiče, gospôda moja, pač šolski odsek ni imel prilike, natančno se informirati o tej zadevi.

Gledé prvega razreda je deželni šolski svét že pred dvema letoma bil vpeljal poludnevni šolski pouk, pri družih razredih razmerje učencev in število učencev ne utegne biti tako visoko; morda, da bode v drugem razredu okoli 100 ali čez 100 učencev, v drugih raz-redih pa jih sigurno ni toliko, v četrtem razredu jih je letos 27. — Pomisliti pa je vender treba, da je okrožje te šolske občine jako obsežno, tako da imajo nekateri učenci več kot eno uro hodá v dotično šolo.

Nasledki take daljave morajo biti vsakemu popol-noma jasni: obisk je potem nereden in dotičnim sta-rišem se niti malomarnost in nebrižnost ne more oči-tati; kajti tudi skrbnemu očetu vender nazadnje ne ugaja, ako mora svojega sina vsak dan pošiljati v tako oddaljeno šolo; in kar se učencev samih tiče, je tudi njih osebná žrtev prevelika. Shajati ves dan, ne da bi kaj gorkega med tem užili, le s kosčekom kruha, gospôda moja, to je gotovo tako velika osobna žrtev; da se ne moremo čuditi, če se potem učni namen ne doseže.

Gledé na te razmere nasvetuje tedaj šolski odsek: Slavni deželni zbor naj sklene:

«Prošnja Šmartinske občine za poludnevni pouk se odstopi visoki vladi s priporočilom, da blagovoli preiskavati krajne razmere, ter potem kolikor mogoče ustreči željam ondotnega prebivalstva».

(Obvelja — Angenommen.)

Druga točka te prošnje ozira se na obligatni pouk v nemškem jeziku.

Ta obligatni pouk, kateri je vpeljan na Šmartinski štirirazrednici, opira se na § 7. naredbe deželnega šolskega sveta z dné 8. oktobra 1870. l. Po tem paragrafu se ima na vseh kranjskih štirirazrednicah, izvzemši Kočevje, nemščina učiti kot obligatni predmet.

Kot poročevalec šolskega odseka nimam povoda, se stvarno spuščati v razmotrivanje, če je prošnja dotične občine v istini v soglasji s koristmi dotičnega kraja, temveč jaz se bodem oziral le na to, če se ta prošnja strinja z zakonitimi določbami.

V tem oziru, gospôda moja, pa je merodajen § 6. drž. šolskega zakona z dné 14. maja 1869. l. Ta paragraf se glasi (bere — liest):

«O učnem jeziku in o podučevanju v katerem drugem deželnem jeziku določuje, zaslišavši tiste, kateri šolo vzdržujejo, deželna šolska oblast, držeč se pri tem mej, ustanovljenih v postavah».

Šolski odsek je imel tedaj dvojno nalogo; imel se je ozirati prvič na to vprašanje, koga da ima zaslišati deželno šolsko oblast, in drugič na vprašanje, katere so one postavne meje, na katere se sklicuje državni šolski zakon.

Kar se prvega vprašanja tiče, vzdržujeta pri nas na Kranjskem šole vsled postave 19. decembra 1874. l. in one z dné 26. oktobra 1875. l. dva faktorja, namreč: šolska občina, katera ima skrbeti za poslopje in stvarne potrebsčine, in drugič normalno-šolski zaklad, oziroma njegov oskrbnik, deželni odbor. Iz tega se razvidi, da ima deželni šolski svet v tem oziru dolžnost, poizvedavati mnenje teh dveh faktorjev. Kar občina misli, to je že izrečeno v peticiji, in po mojem subjektivnem mnenji bi se morda še lahko krajni šolski svet o tem vprašal; potem pa bode na vsak način tudi deželni odbor moral povedati svoje mnenje o tej zadevi.

Ali katerih postav se ima držati deželni šolski svet in katere so tiste postavne meje, o katerih govori državni šolski zakon?

Gospôda moja, mi na Kranjskem nimamo nobene postave, katera bi uredila vprašanje učnega jezika in vprašanje pouka v drugem deželnem jeziku. Tedaj mora biti merodajna v tem slučaju le določba temeljnih zakonov, alinea 3., člena 19. — dovolite da prečitam nemški tekst, ker slovenskega nimam pri roki (bere — liest):

«In den Ländern, in welchen mehrere Volksstämme wohnen, sollen die öffentlichen Unterrichtsanstalten derart eingerichtet sein, daß ohne Anwendung eines Zwanges zur Erlernung einer zweiten Landessprache jeder dieser Volksstämme die erforderlichen Mittel zur Auszubildung in seiner Sprache erhält».

Tako, gospôda moja, član 19. temeljnega zakona, ta «Magna Charta» avstrijskih narodov. Ker je ta določba čisto jasna in ker se v istini vrši neko nasilstvo, ako se poduk v drugem deželnem jeziku vpelje kot obligaten predmet, ker imajo tudi dotičniki vso pravico, oporekati temu, ter se sklicevati na svojo ustavno pravo, zaradi tega v imenu šolskega odseka predlagam in se tudi nadejam, da bode visoka zbornica jednoglasno pritrdila predlogu:

Slavni deželni zbor naj sklene:

«Visoki vladi se odstopi prošnja Šmartinske občine za neobligatni nemški pouk na ondotni četverorazrednici s priporočilom, da po dogovoru z deželnim odborom blagovoli ustreči dotični želji».

(Obvelja — Angenommen.)

b) O prošnjah učiteljev Litijskega in Črnomeljskega okraja za premembo deželnih šolskih zakonov;

b) über die Petition der Lehrer des Littaiers und Tschernemler Bezirkes um Aenderung der Landesschulgesetze.

Poročevalec Šuklje:

Slavni zbor!

Učitelji Litijskega in Črnomeljskega okraja izročili so peticijo deželnemu zboru, katera se je potem odstopila šolskemu odseku; in sicer prosijo Litijski učitelji (bere — liest):

1.) Naj se §§ 38. in 39. dež. šolske novele z dné 9. marca 1879. l. v toliko spremenita, da bi se učiteljske službe nekoliko zboljšale, število učiteljskih mest I. in II. razreda se pomnožilo, število III. in IV. razreda pa zmanjšalo; potem želé:

2.) naj se spremeni § 33. dež. šolske postave 29. aprila 1873. l. tako, da bode imel vsak učitelj pravico do stanovanja ali do primerne odškodnine.

3.) Po § 30. dež. šolske postave od 29. aprila 1873. l. naj bi se tudi starejim učiteljem polnoštevilne starostne doklade brez prikrajšanja določile, in § 87. naj postane v korist starim učiteljem neveljaven.

4.) § 62. dež. šolske postave od 29. aprila 1873. l. naj se prenaredi tako, da se bodo učiteljem v dosego pokojnine tudi službena leta pred skušnjo učiteljske pripravnosti (Lehrbefähigungsprüfung) računile.

5.) Po § 41. dež. šolske postave od 9. marca 1879. l. naj se dovoli tudi šolskim voditeljem po enorazrednicah primerna opravilna doklada.

Prošnja Črnomeljskih učiteljev se bistveno ujema s to prošnjo, le da odpade tukaj 3. točka, namreč prošnja o petletnicah starejših učiteljev.

Kar se treh prošenj tiče, smo jih meritorično že rešili, in jaz sem imel takrat neprijetno nalogo, imenom finančnega odseka nasvetovati, da se te prošnje za letos ne bi uslišale.

Sedaj nimam povoda, drug predlog staviti v tej zadevi, zlasti zaradi tega ne, ker bi za to trebalo premembe dež. šolskega zakona, in očitno je čas prekratek, da bi še tekom tega zasedanja stavljal dotične nasvete.

Gledé teh treh točk, namreč: o izboljšani učiteljskih plač, o stanarinah onih učiteljev, kateri nimajo prostega stanovanja ali nobene stanarine ne dobivajo, in potem o opravičnih dokladah učiteljev na enorazrednicah, moram staviti nasvêt, da se te tri točke učiteljske peticije odbijejo.

Kar se potem tiče 4. točke teh prošelj, da bi se učiteljem tudi ona leta vštevala v pokojnino, katera so bili v službi brez učiteljskega izpita, moram se jaz odločno protiviti tej prošnji, in sicer zaradi tega, ker na vsak način je ta postavni pogoj, da mora učitelj imeti spričalo učiteljske sposobnosti, predno da se mu vračuna službena doba v pokojnino, nekaj pritisk na učitelje, da se o pravem času rešijo tega izpita. Če bi dandanes dovolili to prošnjo, če bi se sploh dopuščalo, da bi se službovanje vštevalo od tega trenutka, ko zadobi pripravnik spričalo zrelosti daš Reifezeugniß, kake bi bile posledice?

Prepričan sem, da bi niti 10 % učiteljev ne prihajalo o pravem času k učiteljskemu izpitu, in učitelji naši bi se potem na deželi, da po domače rečem, polenarali.

Vsled tega nasvetujem v imenu šolskega odseka, da se prošnja za vštevanje službenih let pred učiteljskim izpitom v pokojnino, ne usliši.

Peta točka se ozira na § 87. drž. šolskega zakona z dne 29. aprila 1873. l. Tu se nasvetuje, da se tudi starejšim učiteljem vračunajo za službene doklade tista leta, katera so služili prej, ne da bi se jim takrat bila vštela službena leta. S tem § 87. se je namreč o svojem času določilo, da dobivajo starejši učitelji prvo petletnico še le potem, ko so prebili prvih 15 službenih let.

Jaz sem sicer tega mnenja, da je ta določba takrat precej trda bila, in če bi bil jaz tedaj član te visoke zbornice, bi se bil prizadeval, da bi se bila izumila kaka bolj mehka določba.

Ali z druge strani je treba pomisliti, da je sedaj že 11 let preteklo od te postave, in zaradi tega in iz razloga, katerega sem prej navedel, da ne gre tekom sedanjega zasedanja, nasvetovati organične premembe šolskega zakona, nasvetujem v imenu šolskega odseka, da se prošnja učiteljev za službene doklade starejših učiteljev odbije.

Slavni deželni zbor naj torej sklene:

«Prošnja Litijskih in Črnomeljских učiteljev za spremembo §§ 62., 87. drž. šolskega zakona z dne 29. aprila 1873. l., potem za spremembo §§ 38., 39. in 41. dež. šolske novele se odbije.»

(Obvelja — Angenommen.)

6.) Ustno poročilo finančnega odseka o proračunu Slapske šole za l. 1885 (k prilogi 16/D).

6.) Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über den Voranschlag der Slaper Schule pro 1885 (zur Beilage 16/D).

Poslanec dr. Poklukar:

Prosim besede. Ker je rešitev te točke, namreč proračuna Slapske šole za l. 1885., odvisna od rešitve poročila deželnega odbora gledé plačila vodje na tamošnji šoli, o kateri stvari nam poroča deželni odbor v prilogi 13., katera pa še ni rešena, ampak se ima rešiti danes v tajnej seji, predlagam, da se točka za danes odstavi iz dnevnega reda.

(Obvelja — Angenommen.)

7.) Ustno poročilo finančnega odseka o proračunu učiteljskega pokojninskega zaklada za l. 1885 (k prilogi 16/E).

7.) Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über den Voranschlag des Lehrerpensionsfonds pro 1885 (zur Beilage 16/E).

Poročevalec Šuklje:

Deželni odbor je sestavil proračun za učiteljski penzijski zaklad, kateri je v soglasji s proračunom, katerega je izročil deželni šolski svet. Gledé tega se nasvetujejo sledeče spremembe:

Kar se potrebsčin tiče, so iznašale do sedaj učiteljske penzije 11 814 gld. 36 kr., k temu je deželni šolski svet in v soglasji z njim tudi deželni odbor proračunal pavšalni znesek na 600 gld. za nepričakovane slučaje. Nasvetuje premembo, da se sedanje pokojnine povečajo za 85 gld., ker se je vpokojenemu Metliškemu nadučitelju Venclu Šturmu povečala njegova pokojnina za 85 gld., tedaj bi znašala vsa aktivna potrebsčina sedanje pokojnine 11 899 gld. 36 kr. Pavšalni znesek 600 gld. se je pa finančnemu odseku nekoliko previsok zdel, in sicer oziroma na to, da bode skoro gotovo ena ali druga oseba vpokojenih učiteljev odpadla tekom leta 1885., bodisi da umre, bodisi da zopet stopi v aktivno službo. Finančni odsek tedaj nasvetuje, da se v ta namen proračuna pavšalni znesek za nepričakovane slučaje le na 400 gld. Tedaj bo prva rubrika 12 299 gld. 36 kr., ali v okrogli svoti 12 300 gld., katero svoto finančni odsek v tej rubriki nasvetuje.

(Obvelja — Angenommen.)

Druga številka je penzija za vdove. Ta znaša 3417 gld. 61 kr. Za nepričakovane slučaje predlaga deželni šolski svet 500 gld., skupaj tedaj 3917 gld. 61 kr. Finančni odsek predlaga okroglo svoto 3918 gld.

(Obvelja — Angenommen.)

Tretja številka je rejni donesek. Deželni odbor nasvetuje v tej številki 850 gld.; ker se je pa siroti Luciji Schott tekom letošnjega zasedanja rejni donesek v znesku 31 gld. 66 kr. podaljšal na tri leta, predlaga finančni odsek kot rejni donesek okroglo svoto 880 gld.

(Obvelja — Angenommen.)

Četrta številka so miloščine, ki so znašale 890 gld., in toliko je tudi proračunano od deželnega odbora in deželnega šolskega sveta. To število bode pač treba spremeniti, in sicer oziroma na spremembe, katere so tekom tega zasedanja bile storjene, namreč učiteljski vdovi Junc dala se je miloščina 80 gld., učiteljskima sirotama Ani in Karolini Malenšek po 30 gld., skupaj tedaj 60 gld., bivšima učiteljema Matiji Hitiju in Matvezu Prašnikarju so se dovolile miloščine po 60 gld. in 40 gld., učiteljski vdovi Karolini Hočevnar se je dovolila miloščina v znesku 60 gld. in poleg tega smo tudi še učiteljski vdovi Katarini Krombholz povekali miloščino od 60 gld. na 80 gld., tedaj vsega skupaj 320 gld. Nasvetujem v imenu finančnega odseka, da se namesto svote 890 gld. v proračun postavi svota 1210 gld.

(Obvelja — Angenommen.)

Številka V. za odprave v znesku 300 gld. ostane nespremenjena, ravno tako predlagam nespremenjeni znesek za posmrtno kvaternine 300 gld. in za uradne in pisarniške potrebsčine 50 gld.

(Obvelja — Angenommen.)

Kar se tiče zaklade, nasvetuje finančni odsek, da se po predlogu deželnega odbora in deželnega šolskega sveta skupni znesek 7726 gld. odobri.

(Obvelja — Angenommen.)

Tedaj, ako odbijemo zaklado od potrebsčine, dobili bomo nepokriti primanjkljaj 11114 gld., kateri se ima pokriti iz deželnega zaklada.

(Obvelja — Angenommen.)

8.) Ustno poročilo finančnega odseka o § 7, marg. št. 15—27, 30, 31, 33, 34, 35, 36 letnega poročila.

8.) Mündlicher Bericht des Finanzausschusses über den § 7, Marg. Nr. 15 bis 27, 30, 31, 33, 34, 35, 36 des Rechnungsjahrsberichts.

Poročevalec dr. vitez Bleiweis:

Slavni zbor me bo oprostil, da ne bom posameznih števk prečital, ampak da le omenim oskrbovalne stroške bolniške in blazniške, kateri so potrebovali nekatere poprave in preuredbe. Pod marg. št. 34. je lansko leto dobil deželni odbor nalog, da dolg nekega Andreja Pintarja, ki je bil dalje časa v tukajšnji blaznici, in tabulira na njegovo posestvo in naj tudi ob enem nje-

govo posestvo zavaruje. Kakor je razvidno iz te marg. št. 34. je deželni odbor ta nalog izvršil. Edina številka, katera po mislih finančnega odseka potrebuje nekoliko daljnega razjasnjenja, je št. 35., namreč blaznični oskrbovalni stroški za Ožbalda Gurija. Dotični Ožbald Guri je bil od l. 1864. do 1882. v tukajšnji blaznici ter je ondi umrl. Oskrbovalni njegovi stroški so narastli na 4238 gold. 22 $\frac{1}{2}$ kr., od tega je plačanih 2085 gold. 76 $\frac{1}{2}$ kr., ostalo je tedaj še na dolgu 2152 gld. 46 kr. Iz zapuščinskega zapisnika, vloženega pri deželni sodnji je razvidno, da vrednost Gurijeve zapuščine obstoji v 4 travnikih v ljubljanski okolici in da vrednost znaša 2400 gld. Njegova vdova, katera je od imetka vsled odloka deželne sodnije užje l. 1867. dobila 2100 gold., nima nikakešne postavne pravice na Gurijevo zapuščino. Dediči, njegova sestra in njeni otroci so pa vložili prošnjo že lanskega leta, da bi se jim celi dolg, kateri znaša 2152 gld. 46 kr., odpisal; ako pa deželni zbor ne bi privolil tega odpisa, so že lansko leto v svoji prošnji ponudili plačati 565 gld. 86 kr. Lansko leto je pa deželni zbor sklenil in deželnemu odboru naročil, naj še bolj natanko preišče, kako stoji ta zapuščina, in vsled tega je zopet prišla na deželni odbor prošnja, v katerej zopet prosijo, da bi se jim celi dolg odpisal in če bi vendar ne bilo mogoče tega storiti, ponujajo, da bi se enkrat ta reč končala, 500 gl. in prosijo, da bi se drugi del dolga odpisal. Oziroma na to, da cela zapuščina obitelji Gurijeve ne znaša več kakor 2400 gld. in bi toraj pri popolni izterjatvi tega dolga dedičem ostalo le 248 gld., dalje gledé na to, da je bilo za Ožbalda Gurija tekom 20 let, ko je bil v tukajšnji blaznici, plačano 2085 gld. 76 $\frac{1}{2}$ kr., in to je gotovo toliko, kolikor bi bili dediči plačati morali, ko bi bili v pravem času vložili prošnjo, da se ranjki Ožbald Guri za polovico oskrbovalnine oskrbuje v blaznici, kakor tudi poudarjajo to, da otrok ni zapustil in da njegova soproga svoje dote ni zgubila, je bil finančni odsek mnenja, naj se prošnja dedičev v toliko usliši, da bodo na dolg še 1000 gld. plačali; ostanek pa prevzame deželni zaklad.

Finančni odsek tedaj nasvetuje:

1.) Marg. št. 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 30, 31, 33, 34, 36 in 37 naj vzame visoki deželni zbor na znanje.

2.) Gledé marg. št. 35, § 7, nasvetuje finančni odsek sledeče:

«Veslavni deželni zbor naj sklene:

Z ozirom na to, da cela zapuščina Ožbalda Gurija ne znaša več kot 2400 gld. in bi torej pri popolni izterjatvi dedičem le ostalo 248 gld., dalje gledé tega, da je bilo za Ožbalda Gurija 2085 gld. 76 $\frac{1}{2}$ kr. že plačanih, poudarjajo pa tudi to, da otrok pokojnik ni zapustil, soproga svoje dote ni zgubila, ker je bila zagotovljena pri že prodanih zemljiščih in ji je dotični znesek rezerviran — se prošnja dedičev za toliko usliši, da se jim od dolžne oskrbovalnine 2152 gld. 46 kr. nalaga samo še plačati 1000 gld., ostanek 1152 gld. 46 kr. pa prevzame in se odpiše pri deželnem zakladu».

Poslanec Robič:

Jaz bi prosil pojasnila k marg. št. 20, ali se je taksa v hrvatski deželni blaznici za naše deželane znižala tako, kakor je pri nas, namreč na 75 kr., ker se je namreč naš deželni odbor zavolj tega obrnil do hrvatske deželne vlade, in v letnem poročilu ne vidim gledé tega ničesar.

Poročevalec dr. vitez Bleiweis:

V hrvatski deželni blaznici v Stenjevcu so razne takse. Tam imajo za svoje deželane nižjo oskrbnino; za take pa, kateri pridejo iz drugih dežel, je oskrbnina nekoliko višja. Vender so za Kranjsko nekoliko znižali takso takó, da je precéj enaka naša oskrbnina v ono v Stenjevcu. Sicer pa nimamo naših blaznih v Stenjevcu dalje časa, kakor nekoliko tednov. Takoj po sprejemu blaznega na Kranjsko dostojnega zahteva vodstvo blaznice na Stenjevcu, da ga dežela prevzame, kar se po navadi tudi hitro izvrši.

Poslanec Robič:

Dobro; jaz sem zadovoljen s tem pojasnilom.

Deželni glavar:

Gospodje poslanci so zaslišali dotična predloga finančnega odseka. Tisti gospodje, kateri se strinjajo s tema predlogoma, naj blagovolijo obsedeti.
(Obveljata — Angenommen.)

9.) Ustna poročila finančnega odseka o prošnjah:

a) pisatelja Jakoba Aléšovca za podporo.

9.) Mündliche Berichte des Finanzausschusses über die Petitionen:

a) des Schriftstellers Jakob Aléšovec um Unterstützung.

Poročevalec Kersnik:

Število prošenj raznih umetnikov, slikarjev in pisateljev, katerim je letos deželni zbor dovolil podpore, pomnožilo se je zopet za jedno prošnjo. Gospod Jakob Aléšovec, pisatelj v Ljubljani, prosi namreč podpore za svojo knjigo «Ne v Ameriko». On utemeljuje to z ozirom na koristno stran te knjige, katera naj bi bila neko svarilo onim, ki se selijo iz naše domovine v daljno Ameriko. Ob jednom poudarja pisatelj, da ga je ta knjiga mnogo stala in prosi podpore za svoje patriotično podvzetje. Finančni odsek ni mogel uvaževati eminentno patriotičnega pomena omenjene knjige, in videlo se mu je jako nevarno, v principu podpirati taka podjetja, ki so v prvi vrsti vender le finančne spekulacije posameznikov. Zato tudi ni mogel ozirati

se na to prošnjo. Pooblastil pa je mene, z tega mesta priporočati častitim gg. poslancem, zlasti onim, ki živé v dotiki s prostim narodom, naj si to knjigo omislijo in naj jo po mogočosti razširijo v svojih obolicah, ter tako narodu preskrbé nekoliko zabavnega berila.

Finančni odsek pa predlaga:

«Slavni deželni zbor naj sklene:

Prošnja g. Jakoba Aléšovca v podporo gledé izdaje knjige «Ne v Ameriko» se ne usliši.»

(Obvelja — Angenommen.)

b) Občine Dolenja vas, da se povrne neka odkupnina orgljarske bire, ter dovoli jo porabiti za razširjanje šolskega poslopja;

b) der Gemeinde Niederdorf wegen Vergütung der Entschädigung einer Organistencollectur und um Bewilligung zur Verwendung derselben für die Erweiterung des Schulgebäudes.

Poročevalec dr. Vošnjak:

Občina Dolenja vas pri Ribnici prosi, da se ji povrne iz normalno-šolskega zaklada odkupnina orgljarske bire v znesku 475 gld., da potem te denarje porabi za razširjenje šolskega poslopja. Ko se je namreč l. 1874. odločilo, da se bodo učitelji iz normalno-šolskega zaklada plačevali, so morale občine vplačati vse tiste zneske, katere so poprej dajale učiteljem, kakor biro. To se je zgodilo tudi v občini Dolenja vas. Ta čas je odločilo okrajno glavarstvo v Črnomlju, da je tista bira, ki se je pobirala, kakor občina trdi, za orgljarsko službo, samo za učitelje namenjena in da se mora odkupnina v normalni šolski fond plačati. Občina je ugovarjala in trdila, da tista bira ni bila za učitelje nego za organista, in da je v ta namen odločena bila že takrat, ko se je šola zidala. Tudi g. župnik je zapisal v župnijsko knjigo, da je bira le za organista. Iz predložene prošnje ni razvidno, kaj je na celi stvari, ker ji niso priloženi nikakeršni akti. Tudi se ne vé, ali je ta zadeva prišla pred deželni šolski svet ali ne. Jaz sem pri deželnem odboru iskal akte o tej zadevi, pa nisem našel ničesar. Gotovo je le to, da je občina plačala 475 gld. kot odkupnino v normalno-šolski zaklad. Občina Dolenja vas zdaj razširja svoje šolsko poslopje, kar jo bode stalo 1570 gld. Deželni šolski svet je dovolil občini podporo 500 gld. iz denarjev, ki jih je kranjska hranilnica darovala. Zdaj pa prosi občina, da bi se ji povrnila odkupnina, katero je krivično plačala v normalno-šolski zaklad, da bo mogla plačati stroške za razširjenje šolskega poslopja. Te prošnje tako, kakor je tukaj stavljen, ni mogel uslišati, ker ni utemeljena z nobeno prilogo in se bo morala cela stvar natanko preiskovati, da se bo vedelo, kako je prišlo do takega odloka okrajno-šolskega sveta, da je občina morala svoto vplačati v normalno-šolski zaklad. Gotovo je pa opravičeno, da občina Dolenja vas

tudi dobiva kako podporo iz deželnega šolskega zaklada za razširjenje šolskega poslopja. Finančni odsek torej nasvetuje:

«Slavni deželni zbor naj sklene:

Prošnja občine Dolenjevaške izroči se deželnemu odboru z naročilom, da v prihodnji sesiji poroča deželnemu zboru, oziroma nasvetuje primerno podporo za šolsko zidanje v Dolenji vasi.»

(Obvelja — Angenommen.)

a) Občine Trzin gledé podpore za napravo šole;

d) der Gemeinde Trzain um Unterstützung für die Errichtung der Schule.

Poročevalec dr. Vošnjak:

Županstvo v Trzinu prosi podpore za zidanje nove šole. Dosedaj niso v Trzinu imeli niti enorazredne šole in otroci so morali hoditi v šolo v Mengeš. Zdaj so sklenili šolo zidati in deželni šolski svet jim je dovolil, da si naredé enorazrednico. Ker še niso dognane vse razprave zastran zidanja te šole in ker je še le samo nek načrt predložen za zidanje in ker je za l. 1885. že vsa podpora dovoljena, kolikor je je bilo namenjeno za nove šolske stavbe, tedaj se finančni odsek ni mogel za l. 1885. ozirati na to prošnjo, nego predlaga:

«Slavni deželni zbor naj sklene:

Prošnja občine Trzin se izroči deželnemu odboru z naročilom, da se nanj ozira pri nasvetovanji podpor za šolske stavbe za l. 1886.»

(Obvelja — Angenommen.)

c) Cesarice Elizabetine bolnišnice za otroke gledé podpore;

e) des Kaiserin=Elisabeth=Kinderspitales um Unterstützung.

Poročevalec dr. vitez Bleiweis:

Upravni odbor Ljubljanske otroške bolnišnice je vložil prošnjo za podporo in jo motivira s tem, da je od leta 1865., od kar se je ta bolnišnica odprla, do konca septembra t. l., tedaj skozi 19 let svojega obstanka, 1262 bolnih otrok oskrbovala. Od teh otrok pravi, «da je bilo najmanj 400 takih, kateri niso pristojni v Ljubljano, ampak kateri so z dežele v Ljubljano prišli. Poudarja, da je v prvi vrsti ta zavod koristen Ljubljanskemu mestu, vendar pa tudi izkazuje, da je v teku teh let oskrboval tudi mnogo bolnih otrok z dežele.

Iz računskih sklepov te bolnišnice je tudi razvidno, da se večji del z milodari oskrbuje in da od milodarov životari. Od Ljubljanskega mesta, kateremu je ta zavod v prvi vrsti koristen, dobiva vsako leto podporo 300 gl., potem od kranjske hranilnice dobiva tudi vsako leto podporo, tudi se je večkrat že napravila predstava v gledališči v korist tega zavoda in še tudi na druge načine pobira milodare. Do sedaj ima že nekoliko premoženja in se misli na to, da bi si novo zgradbo naredila.

Finančni odsek je pretresal to prošnjo in je razvidel iz njenih prilog, da je že leta 1867. dovolil deželni odbor tej bolnici, ako oskrbuje bolnega otroka z dežele, plačati ji oskrbovalnine 45 soldov na dan. Izreči moram v imenu finančnega odseka popolno priznanje temu koristnemu in dobrodelnemu zavodu, ali z ozirom na to, da imamo pri našem bolnišničnem zakladu silne stroške, kateri se čedalje bolj povekujejo, kakor tudi z ozirom na to, da je deželni odbor že 1876. leta sklenil, za vsakega bolnega otroka z dežele plačati 45 kr. na dan, se ni mogel finančni odsek odločiti za to, da bi temu zavodu kako podporo nasvetoval. Zato stavlja sledeči predlog:

«Visoki deželni zbor naj sklene:

Prošnja vodstva otročje bolnišnice Ljubljanske za podporo se ne usliši.»

(Obvelja — Angenommen.)

e) Čebelarskega društva za Kranjsko za podporo;

e) des Bienenzuchtvereines in Krain um Unterstützung.

Poročevalec Murnik:

Slavni zbor!

Finančnemu odseku se je izročila prošnja čebelarskega in sadjerejskega društva na Kranjskem v Jesenicah za podporo. V prošnji se razlaga, da se je to društvo leta 1883. ustanovilo z namenom, svoje ude z društvenim listom in predavanjem v zborih in z razstavami v umni čebelo- in sadjereji podučevati. To društvo ima nad 400 članov vpisanih, izdaja svoj poseben društven mesečen list z barvanimi podobami. Društvo si je pripravilo tudi svojo drevesnico z okoli 3000 zasajenimi drevesci, od katerih je okoli 1800 cepljenih, katera bodo udje proti mali odškodnini prejemali. Letos od 17. do 24. avgusta je napravilo v Lescah čebelarsko razstavo z namenom, da vidijo naši čebelarji napredek v čebelarstvu in da se seznanijo z novjšimi iznajdbami.

Ali da svojo nalogo izpolni, mu primanjkuje denarja. Vsak družbenik plača na leto le 1 gld., za to pa dobiva list brezplačno. To društvo tedaj svojim udom daje več vrednosti, kakor vstopnina znaša in dokler se ne bo število udov izdatno povekšalo, mu bo težko mogoče izhajati.

Zaradi tega se obrača na slavni deželni zbor s prošnjo, da bi mu nekoliko podpore dovolil. Finančni odsek priznava, da je namen tega društva za deželo koristen, da se čebelo- in sadjereja z delovanjem tega društva v naši deželi zelo pospešuje in da se je nadejati, da bo čebeloreja in sadjereja s pomočjo tega društva z Gorenjskega tudi na druge kraje naše dežele dobro vplivala, ako bo to društvo na dobrih nogah stalo, torej mislim, da je ta prošnja popolnoma osnovana in da bo deželni zbor dobro storil, ako temu društvu podporo dovoli.

Finančni odsek torej predlaga:

«Slavni deželni zbor naj sklene:

Čebelarskemu in sadjerejskemu društvu za Kranjsko na Jesenicah dovoli se iz deželnega zaklada za l. 1885. 50 gld. podpore».

(Obvelja — Angenommen.)

g) Občine Vipavske gledé podpore za gluho-nemo Ivano Kostanjevič;

g) der Gemeinde Wippach um Bewilligung einer Unterstützung für die taubstumme Johanna Kostanjevič.

Poročevalec Murnik:

Finančnemu odseku je bila tudi izročena prošnja občine Vipavske, s katero prosi, da bi se za gluho-nemo Ivano Kostanjevič, zdaj pri svojem očetu v Pulji — primerna podpora dovolila in pri visoki c. kr. deželni vladí stipendija izprosil in v kakem zavodu prostor dosegel. V prošnji se pravi, da ta uboga Ivana Kostanjevič živi pri svojem očetu, da je reva tako bolna, da se mora imeti privezana, ker je nevarna za družino in ostale ljudi. Zaradi tega so se tudi že obrnili na vodstvo blaznice v Ljubljani, katero je pa naznanilo, da je ne more sprejeti. Vsled tega odloka vodstva blaznice se zdaj obrača Vipavska občina, kamor sta oče in hči pristojna, za podporo na deželni zbor. Finančni odsek je bil tega mnenja, da se s takimi rečmi ne more pečati slavni deželni zbor, ampak, da take prošnje ima rešiti deželni odbor. Zatorej predlaga:

«Slavni deželni zbor naj sklene:

Prošnja občine Vipavske, da bi se primerna podpora Ivani Kostanjevičevi dovolila, za njo izprosila pri visoki c. kr. deželni vladí ustanova in se ona sprejela v kak zavod za idijote — se izroča deželnemu odboru v rešitev».

Poslanec Lavrenčič:

Slavni zbor!

Ker je ta Ivana Kostanjevič res v takem položaji in v takem stanji, da je največjega usmiljenja vredna in ker ona ni bila v blaznico sprejeta, čeravno je umo-

bolna, kakor bo sam g. dr. Bleiweis priznal, in ker je njeno stanje vedno slabše, in sicer tako, da mora privezana biti, njen oče je pa reven, se vé da bi to revo imela vzdržati Vipavska občina. Občina Vipavska je pa, kakor je znano, zaradi toliko slabih letin strašansko revna in ne more nikakor lahko pomagati tej revi; da se vzdrži, bi jaz prosil in priporočal, da bi se saj toliko storilo za to revo, da bi se ji iz hiralničnih ustanov 50 gld. podpore dovolilo, temveč, ker se je finančni odsek zmerom oziral na vsakovrstne reve v deželi.

Poslanec dr. Vošnjak:

Ker je omenjena oseba tudi gluho-nema, zdi se mi, o pravem času spregovoriti nekoliko besedi zaradi tiste ustanove, katero je pred več leti ustanovil pokojni župnik Holzapfel. Kolikor je meni znano, je finančna prokuratura že dognala zapuščinsko obravnavo in ves kapital leži pri deželni vladí. Deželnemu odboru pa še noben dopis zaradi tega ni došel, a vendar ima deželni odbor gledé vseh ustanov govoriti. Tedaj bi bilo potrebno, da se ta reč sproži in kmalu reši. Zavod za gluho-neme bi bil silno potreben, in ker znaša ves kapital kakih 180 000 gld., se bode dala primerna hiša zidati, in še bo ostalo dovelj za ustanove. Jaz ne stavljam nobenega predloga v tej zadevi, ampak mislim, da bo deželni odbor kmalo storil potrebne korake, da poizvé, kaj je s Holzapfelovo ustanovo.

Abgeordneter Deschmann:

Ich glaube, daß es kaum möglich sein wird, dem gestellten Ansinnen des Herrn Abgeordneten Lavrenčič, beziehungsweise der Gemeinde Wippach, durch Bewilligung eines Beitrages aus dem Stiftungsfonde zu entsprechen, indem hier die stiftungsbrieflichen Bestimmungen maßgebend sind und die vorhandenen Stiftungen für Taubstumme ausschließlich nur für deren Erziehung gewidmet sind, hingegen das Mädchen, um das es sich handelt, schon 19 Jahre alt und als völlig siech anzusehen ist. (Klici — Rufe: 8 let.) Ich habe verstanden 18 Jahre. Ich bemerke nur, daß die Verleihung der Goldheim'schen Stiftplätze für Taubstumme der kaiserlichen Regierung zusteht, daß man sich also mit einem diesbezüglichen Ansuchen an die kaiserliche Regierung zu wenden habe, wobei jedoch bemerkt werden muß, daß die Zahl der Bewerber um Taubstummen-Stiftungen sehr groß ist und sehr viele Gesuche abschlägig beschieden werden.

Poslanec Lavrenčič:

Dotično dekle ni toliko staro, kakor je g. predgovornik Deschmann omenil. Ono je staro še le 8½ let. Nikakor se ne morem ujemati s tem, kar je gosp. predgovornik govoril, ker jaz nisem drugega zahteval in mislil, kakor le prositi, da bi se za omenjeno revo hiralnična ustanova 50 gld. dovolila.

Deželni glavar:

Ali kak poseben nasvet stavite?

Poslanec Lavrenčič:

Jaz le želim, da bi se deželni odbor oziral na to, da bi se Ivani Kostanjevič podelila hiralnična ustanova 50 gld.

Deželni glavar:

Želi še kdo govoriti o tem predmetu?

(Nihče se ne oglasi — Niemand meldet sich.)

Podelim tedaj gosp. poročevalcu sklepčno besedo.

Poročevalec Murnik:

Nisem mislil, da bo pri tej peticiji kaj ugovora, akoravno vem, da lokalni patriotizem marsikoga spodbuja, svojemu okraju kolikor mogoče pridobiti. Moje mnenje je, da je to prošnja finančni odsek pravilno rešil in da se slavnemu deželnemu zboru ne more nalagati, take prošnje konečno reševati. Ta prošnja je taka, da se moram v resnici čuditi, kako mora taka prošnja priti na deželni zastop. Tukaj se prosi najpoprej podpora, potem se prosi, da bi se Kostanjevičevi ustanova izprosila in konečno se tudi prosi, da bi se Ivana Kostanjevič v kak zavod dala. Finančni odsek je mislil, da se s to prošnjo slavni zbor ne more pečati, še manj jo pa konečno rešiti, to je stvar stalnega odbora dežele, na katerega imajo take prošnje priti. Zdaj bi vender ne bilo pravilno, ko bi slavni deželni zbor, ko je lansko leto statut za hiralnične ustanove sklenil, rekel letos, da bo deželni zbor zdaj sam oddajal te ustanove. Deželni odbor vestno in previdno dela, kadar oddaja te ustanove, in ravno na ta kraj se je tudi oziral, kjer imajo že nekateri te ustanove. Jaz sem popolnoma prepričan, da se bo ta prošnja, kakor je le mogoče, ugodno pri deželnem odboru rešila. Kar se pa tiče, da bi se dotični osebni dal kak stipendij, ki je namenjen za gluhoneme, je že častiti gosp. Deschmann odgovoril, da te ustanove niso za take umobolne ustanovljene, ampak le za druge gluhoneme. Prošnji bo pa lahko vsaj deloma vstreči, ako se bo vse dokazalo, kar je v njej navedenega. Ako se bo iz zdravniških spričeval uvidelo, da je resnica, kar se v prošnji navaja, se bo deželni odbor gotovo oziral pri oddaji ustanov na to ubogo. Gledé na to priporočam predlog finančnega odseka.

Deželni glavar:

Ker gosp. poslanec Lavrenčič ni stavil nobenega predloga, se bo tedaj glasovalo samo o predlogu finančnega odseka. Prosim tiste gospode, kateri se strinjajo z zaslišanim predlogom finančnega odseka, naj blagovolijo se vzdigniti.

(Obvelja — Angenommen.)

h) Marije Hlavke na Dunaji za podporo;**h) der Maria Hlavka in Wien um Unterstützung.****Poročevalec Murnik:**

Marija Hlavka, učenka na c. kr. strokovni šoli za umetno vezenje na Dunaji, se je obrnila na slavni deželni zbor s prošnjo za podporo. Ona se je že na tej šoli izobraževala dve leti, ali ker ji primanjkuje denarja, ker se ona prav za prav le od podpore na Dunaji izobražuje, katera podpora je pa koncem leta popolnoma pošla, zato se je obrnila s prošnjo na slavni deželni zbor, da bi ji kaj pomagal.

Finančni odsek je mnenja, da je ta prošnja utemeljena in da bomo tako izurjene učenke najbrž tudi na Kranjskem potrebovali, kadar bo šlo za to, da da se bodo tudi pri nas take strokovne šole ustanovile. Zaradi tega je finančni odsek mnenja, da bi se prosilki Mariji Hlavki tudi nekoliko podpore dalo iz onega zneska, kateri je že za strokovne šole dovoljen. Gledé na to predlaga finančni odsek:

«Slavni deželni zbor naj sklene:

Mariji Hlavki, učenki v c. kr. strokovni šoli za umetno vezenje in v c. kr. centralni čipkarski šoli na Dunaji, dovoli se iz deželnega zaklada za šolsko leto 1884/85, 100 gld. podpore, katera naj se izplača iz kredita za strokovne šole dovoljenega».

(Obvelja — Angenommen.)

f) Občine Šent-Jošt gledé podpore za popravilo občinskih potov;**f) der Gemeinde St. Jošt um Unterstützung für die Herstellung der Gemeindewege.****Poročevalec Detela:**

Slavni zbor!

Županija Šent-Jošt prosi denarno podporo za popravilo občinskih potov. Enaka prošnja te občine je bila v tej sesiji že upravnemu odseku izročena in po nasvetu tega odseka je bila po deželnem zboru odbita. Razlog, zakaj je upravni odsek stavil predlog, naj se ta prošnja odbije, je bil poglavitni ta, da prošnja ni bila dovolj utemeljena in da ni bilo razvidno, ali je potreba te podpore zares nujna ali ne.

V občini Šent-Jošt, akoravno leži v hribih, se je vender takoj zvedel sklep deželnega zbora o tej prošnji, in županstvo se je podvizalo z novo prošnjo na deželni zbor. V tej prošnji navaja županstvo, da ima občina Šent-Jošt vzdrževati mnogo okrajnih cest, da imajo nekateri občani po štiri ure daleč hoditi do kantonske ceste od Zaklanca proti Polhovemu gradu, da se v občini Šent-Jošt ne nahaja nobena okrajna cesta, da ima občina mnogo občinskih potov, kateri potrebujejo izdatne poprave in da bodo stroški teh poprav iznašali 800 gld. Občina navaja, da ti stroški

presejajo moč njeno, zlasti zato, ker je imela v zadnjih letih mnogo stroškov za popravilo cerkve, farovža in cerkvenega stolpa, in da so dotični stroški znašali 2100 gld.

Finančnemu odseku se je vendar zdelo, da se ta prošnja ne more kar kratko odbiti, ampak da se ima poizvedeti, koliko so trditve, v prošnji navedene, opravljene, zato je predlagal finančni odsek:

«Slavni deželni zbor naj sklene:

Prošnja se izroči deželnemu odboru, da v njej navedene razmere preiskuje in če bi se nujna potreba podpore pokazala, naj dá občini primerno podporo».

(Obvelja — Angenommen.)

Deželni glavar:

Kakor je slavnemu zboru znano, je došla peticija Bledske in Gorjanske srenje za podporo zavoljo namешčenja diplomiranega zdravnika na Bledu.

Peticijski odsek je to prošnjo pretresoval in navetuje, 400 gld. subvencije srenji privoliti in z ozirom na finančni moment to peticijo odstopiti finančnemu odseku.

Z dovoljenjem slavnega zbora izročim to peticijo finančnemu odseku.

(Pritrjuje se — Zustimmung.)

Poslanec dr. Poklukar:

V imenu upravnega odseka in njegovega soglasnega sklepa imam predlagati, da se predlog pokojnega viteza Schneida, priloga 27., in dopis c. kr. deželne vlade izroči gospodarskemu odseku, ker ima upravni odsek še mnogo drugih, zelo nujnih predmetov rešiti.

(Obvelja — Angenommen.)

Deželni glavar:

Pridemo k 10. točki dnevnega reda.

10.) Personalne zadeve.

10.) Personalangelegenheiten.

Prosim gg. poslušalce, da zapusté dvorano.

(Seja preneha ob 12. uri opoludne in se zopet začne ob 10. minuti čez 12. uro — Die Sitzung wird um 12 Uhr mittags unterbrochen und um 12 Uhr 10 Minuten wieder aufgenommen.)

Slavni deželni zbor je sklenil, da se bo o personalnih zadevah obravnavalo v tajnej seji.

Prihodnja seja je v torek 14. oktobra ob 1/2 10. uri uri dopoludne s sledečim dnevnim redom.

(Glej dnevni red prihodnje seje — Sieh Tagesordnung der nächsten Sitzung.)

Odsek za režijo na Studenci ima sejo v ponedeljek ob 10. uri dopoludne — Der Ausschuss für die Einführung der eigenen Regie in Studenz versammelt sich am Montag um 10 Uhr vormittags zu einer Sitzung; finančni odsek se snide v ponedeljek 13. t. m. ob 10. uri dopoludne — der Finanzausschuss am Montag um 10 Uhr vormittags; upravni odsek jutri 11. t. m. ob 10. uri dopoludne — der Verwaltungsausschuss morgen, den 11. d. M., um 10 Uhr vormittags; gospodarski odsek v ponedeljek popoludne ob 3. uri — der volkswirtschaftliche Ausschuss Montag um 3 Uhr nachmittags.

Prišla je še peticija občine Šent-Ozbal, da bi se razdelila v dve samostojni občini.

(Izroči se upravnemu odseku — Wird dem Verwaltungsausschuss zugewiesen.)

Schliesse die öffentliche Sitzung — Sklenem javno sejo.

Javna seja se konča ob 10. minuti čez 12. uro opoludné. — Schluss der öffentlichen Sitzung um 12 Uhr 10 Minuten mittags.

